

Tussenverslag Noodfonds Help Kerken Helpen Periode november 2022 tot en met mei 2023

Najaar 2022 stegen de energieprijzen explosief. Opeens werden huishoudens geconfronteerd met een hoge energierekening van soms wel € 500 per maand. Vooral voor mensen met lage inkomens was het een klap die niet zo maar op te vangen was.

De internationale kerken werden direct geraakt door de oplopende kosten. Meer mensen klopten aan voor hulp. De kerkleden zelf hadden last van de hoge kosten en konden minder bijdragen, terwijl de kerken zelf meer moesten betalen aan de verwarming van hun gebouwen. Daarom besloot SKIN-Rotterdam in oktober om een noodfonds op te richten: Help Kerken Helpen. Met dit noodfonds konden de internationale kerken verder gaan met hulp die ze altijd al gaven, juist in deze tijd waarin dit hard nodig was.

Van het noodfonds werd dankbaar gebruik gemaakt, al in november werden de eerste bijdragen uitbetaald.

Uitgangspunten bij het noodfonds

- **Noodhulp gaat door**
Kerken die noodhulp geven konden een beroep doen op dit noodfonds, zodat de hulp niet stakte juist toen het zo hard nodig was. Want juist in crisistijd is het belangrijker dan ooit dat mensen ergens terecht kunnen.
- **Toegankelijk voor internationale kerken**
Aanvragen en verantwoorden is zo eenvoudig mogelijk gemaakt. Immers, slechts enkele van de kerken hebben iemand die is vrijgesteld voor het kerkenwerk. Bij alle andere kerken doen de voorgangers en leidende figuren dit werk in hun vrije tijd, naast een betaalde baan. De procedure kan eenvoudig gehouden worden omdat SKIN-Rotterdam de voorgangers kent en weet op welke manieren hulp wordt gegeven. De lijnen zijn kort.
- **Ondersteund door SKIN-Rotterdam**
SKIN-Rotterdam steunt de kerken niet alleen met het noodfonds. SKIN-Rotterdam steunt met informatie over inkomensondersteunende regelingen. Desnoods worden kerken in contact gebracht met organisaties waar mensen met financiële problemen verder geholpen worden. In het project 'Stap uit armoede' van SKIN-Rotterdam (gefinancierd door de Gemeente Rotterdam, Sint Laurensfonds en Kansfonds) wordt hier aan gewerkt.

Inkomsten

In oktober zijn landelijke en regionale fondsen aangeschreven met het verzoek om een bijdrage. Door de acute problemen waar veel mensen in terecht kwamen, zagen fondsen de noodzaak in. SKIN-Rotterdam was zeer verheugd dat 16 fondsen een bijdrage toezegden.

In totaal werd € 226.500 toegezegd. In Bijlage 1 staat het overzicht van de bijdragen.

Noodhulp: hoe

In de noodhulp die internationale kerken geven komt een ongekennde solidariteit naar voren: het delen met elkaar van wat je hebt. Solidariteit die heel vanzelfsprekend is. Bij deze noodhulp is de relatie belangrijk: je laat iemand niet in de steek. Ondertussen wordt met de persoon naar oplossingen gezocht. Sommige kerken doen dat met vrijwillige budgetcoaches of formulierenhulp. Er zijn sleutelpersonen die zelf in de zorg of in het welzijnsdomein werkzaam zijn. Zij kennen de weg. Voor andere kerken is het lastiger om gepaste formele hulp te vinden. Daar gaan kerkleden wel mee naar instanties om te vertalen. Het is hulp uit een warm hart en met zoveel passie dat er bijzondere resultaten worden bereikt. Maar verwacht geen tabel met instroom, uitstroom, doorlooptijd. Vertrouwen is het uitgangspunt. 'We zijn allemaal kinderen van God en op weg om het goede te doen', is een belangrijke leidraad. De benadering heeft elementen van de presentiebenadering en motiverende gespreksvoering.

2

“In de gesprekken neem ik de tijd. Ik ga niet alles problemen uitvragen. Als iemand zegt hulp nodig te hebben, dan geef ik hulp. Ik veroordeel niet maar neem de tijd. De tweede en derde keer als mensen terugkomen, dan beginnen ze te vertellen wat er echt aan de hand is.”

Aanvragen

C. is vrijwilliger in haar kerk en had lang gearzeld om een aanvraag in te dienen bij het Noodfonds van SKIN-Rotterdam. “Ik schaam me dat we het niet als kerk kunnen bolwerken. Want de kerk helpt veel mensen. We doen het altijd met eigen geld, maar nu wordt het moeilijker. Mensen kunnen minder bijdragen omdat ze het zelf moeilijk hebben. Of ze kunnen niet naar de kerk komen, omdat ze de reiskosten niet kunnen betalen.”

Aantal aanvragen

Noodfonds SKIN-Rotterdam	Aantal aanvragen	Aantal toekenningen	Uitgekeerd bedrag
November en december 2022	16	14	€ 35.686
Januari tot en met mei 2023	29	27	€ 95.436
Totaal	45	41	€ 121.122

Aantal kerken

Het maximaal aan te vragen bedrag was € 3.000. In mei 2023 werd dit bedrag verhoogd naar € 5.000. Sommige kerken dienden een tweede of derde aanvraag in.

1 aanvraag	13 kerken
2 aanvragen	7 kerken
3 aanvragen	6 kerken
Totaal	26 kerken
Waarvan de aanvraag is toegekend	24 kerken

Aantal huishoudens

Sommige kerken geven wekelijks hulp en anderen doen dat incidenteel.

	Aantal kerken	Aantal huishoudens
wekelijks hulp	13	437
incidenteel	11	369
Totaal	24	806

Er zijn dus wekelijks ruim 400 huishoudens die hulp ontvangen. Het aantal fluctueert, er is instroom en uitstroom en het is ook afhankelijk van wat er beschikbaar is. Van het uitgekeerde bijdragen is ongeveer €60.000 naar wekelijkse hulp gegaan. Dat is €150 per huishouden, in die 7 maanden.

Daarnaast waren er ruim 350 huishoudens die één keer of enkele keren hulp ontvingen, ook kleding en die zo wat extra's hadden. Dat is bij benadering € 170 per huishouden. Eén aanvrager, namelijk Victory Outreach kerk Rotterdam organiseerde een kerstmaaltijd en een paasmaaltijd voor dak- en thuislozen. Daarmee bereikten zij 800 personen. Dat aantal is hier niet in mee genomen, dat zou een vertekend beeld geven.

Deze cijfers geven een indicatie. Er zijn verschillen per kerk.

Andere bronnen

Er waren nog andere bijdragen naast de bijdragen vanuit het Noodfonds Help kerken Helpen Skin-Rotterdam speelt al vanaf de coronacrisis een bemiddelende rol tussen het Rode Kruis en internationale kerken. Van januari tot oktober 2022 kregen 3 kerken voedselbonnen van het Rode Kruis. Voedselbonnen dat zijn cadeau-kaarten van de Albert Hein, waarmee de ontvanger boodschappen kan afrekenen.

Van november 2022 tot en met februari 2023 stelde het Rode Kruis meer bonnen beschikbaar. Deze zijn verdeeld onder 12 kerken, naar rato van het aantal gezinnen dat zij steunen.

november 2022	€ 29.750
december 2022	€ 29.750
januari 2023	€ 26.775
februari 2023	€ 6.300
Totaal	€ 92.575

In januari werd in Rotterdam het Crisisfonds Rotterdam (Laurensfonds, FBNR Rotterdam en gemeente Rotterdam) opgericht. Van het Crisisfonds heeft SKIN-Rotterdam € 10.000 ontvangen voor de internationale kerken. Daarvan zijn 525 AH-Bonnen gekocht van € 20, door korting ter waarden van € 10.500. Dit is buiten het Noodfonds Help Kerken Helpen gehouden. De bonnen zijn verspreid onder de 14 kerken die met grote regelmaat noodhulp geven.

Tellen we dit bij elkaar op, dan werd via SKIN-Rotterdam en de internationale kerken van november 2022 tot en met mei 2023 € 224.197 noodhulp gegeven. Hiermee bereikten de internationale kerken in totaal minstens 800 huishoudens, waaronder veel gezinnen met kinderen. Dat is gemiddeld € 280 per huishouden in 7 maanden. Ter vergelijking: Dit is minder dan wat men bij Voedselbank Rotterdam ontvangt. Voedselbank Rotterdam geeft geen vast bedrag, maar op de website staat dat men wekelijks 17 producten uit de schijf van vijf probeert te leveren.

4

Noodhulp: voor wie

Bezoekers van internationale kerken zijn een mix van enkele hoger opgeleiden met een middeninkomen en een groter aantal mensen die leven van een laag inkomen en die zelf nauwelijks rond komen. Deze kennen weer mensen in hun omgeving die niet rond kunnen komen.

De mensen die bij de internationale kerken voor noodhulp aankloppen zijn

- kerkbezoekers,
- mensen die via de netwerken van de kerkleden komen,
- mensen die in de omgeving van het kerkgebouw wonen,

- mensen die door formele organisaties als het wijkteam of Voedselbank Rotterdam verwezen worden naar de kerken.

Het gegeven dat mensen worden doorverwezen door formele instanties is opvallend. Het is elders al vaker aangekaart: in de overgeorganiseerde Nederlandse samenleving gebeurt het dat mensen ondanks het vangnet van de overheid geen hulp krijgen. Bekend is dat dit niet-bereik relatief groot is onder groepen met een migratieachtergrond. De Voedselbank is een particulier initiatief, dat gaandeweg met meer protocollen is gaan werken en dat opschuift richting formele hulp. De internationale kerken constateren dat mensen ook bij Voedselbank Rotterdam buiten de boot vallen. De pakketten zijn soms wat mager. Bovendien past het aanbod lang niet altijd bij de eetpatronen van de achterban. De noodhulp die kerken geven is van belang als aanvullende voorziening voor grotendeels een andere doelgroep en zal ook van belang blijven.

Dat zijn onder andere de volgende groepen:

- arbeidskrachten uit Oost Europa,
- nieuwkomers uit o.a. Afrika,
- daklozen,
- alleenstaande ouders met een uitkering,
- mensen met problematische schulden,
- mensen met een zeer beperkt sociaal netwerk,
- mensen zonder verblijfsstatus,
- huishoudens met een onzeker laag inkomen, zij houden net te veel over om in aanmerking te komen voor de Voedselbank Rotterdam. Of ze hebben de ene maand wel en de andere maand niet voldoende inkomen.

5

“We hebben meer dan 95 jonge en oude mensen geholpen met boodschappen. We hebben boodschappen gedaan zodat we lekkere warme maaltijden konden bereiden voor de groep die wij elke week eten brengen

“Tien gezinnen hebben een voedsel- of hygiëne pakket in ontvangst genomen. Voor het samenstellen van het voedselpakket hebben wij ook specifiek gekozen voor Ghanees voedsel, omdat vele leden dit niet meer thuis kunnen maken vanwege de oplopende kosten.”

“We geven boodschappentassen. En proberen mensen nieuwe moed te geven. Dit is gerealiseerd in een leuke actie in december 2022 in de vorm van een taart per aangemeld gezin bij onze voedselbank.”

“Iedere vrijdag worden, zover er middelen zijn om boodschappen te doen, voedselpakketten gemaakt voor minimaal 25 gezinnen. Soms is het iets meer, dat hangt af van tijdelijke aanmeldingen.”

“Het zijn mensen uit de wijk. Ze vertellen me dingen die ze tegen niemand durven te vertellen uit angst. Het is aangrijpend”

“Een man is net in de schuldsanering. Hij heeft weinig leefgeld. Hij krijgt van ons wat extra eten en we praten samen over hoe hij kan rondkomen met het leefgeld.”

“Een man van in de zeventig heeft geen familie. Vrienden hebben misbruik van hem gemaakt waardoor hij financieel aan de grond zit. Hij kreeg elke week een boodschappentas van de kerk. Toen hij ziek werd waren wij de enigen die hem bezochten in het ziekenhuis. Omdat we geen familie waren, erkende het ziekenhuis ons niet als gesprekspartner.”

Noodhulp: wat

Noodhulp wordt gegeven in de vorm voedselpakketten, klaargemaakt eten dat rondgebracht wordt, gezamenlijke maaltijden en bonnen voor eten of kleding.

"We noemen het de kast: elke zaterdagmiddag is 'de kast' open. Mensen uit de wijk komen en zoeken zelf wat uit. Ze zijn dan even aan het rond kijken en wij maken ondertussen een praatje om te horen hoe het gaat. Het zijn houdbare levensmiddelen en schoonmaakmiddelen"

"Op vrijdag halen we eten op dat over is bij de Voedselbank Rotterdam. Ook kopen we zelf spullen in. Dan vullen we boodschappentassen. We hebben twee routes om de boodschappen te bezorgen."

"Sommige mensen vinden het fijn om bonnen te krijgen. Maar anderen zijn blij dat we een warme maaltijd komen brengen. Dit zijn veel ouderen. Ze kunnen moeilijk de deur uit."

"Als iemand één euro te veel heeft om van te leven, dan wordt zij weggestuurd bij de Voedselbank Rotterdam. Maar die kan niet rondkomen. Wij geven dan incidenteel een AH-kaart."

We hebben een lekkere maaltijd gekookt en het feestelijk aangekleed. De mensen waren zo blij en het samenzijn was heel speciaal.

"Liefst geven we AH-bonnen, dan kan de ontvanger zelf kiezen. Als we zien dat iemand er bijvoorbeeld drank van koopt, dan geven we een voedselpakket."

Onderstaand de verdeling van welke hulp kerken geven. Sommige kerken geven verschillende vormen van hulp.

Soort hulp	Aantal kerken
maaltijden	6 kerken
boodschappentas/pakket	12 kerken
voedselbonnen	12 kerken
kledingbonnen	5 kerken
overig	4 kerken

6

Noodhulp: meer dan alleen noodfonds

De noodhulp bestaat zoals uit bovenstaande blijkt uit voedselpakketten, maaltijden, bonnen. Daarnaast blijft de kerkgemeenschap doen wat nodig is. Het is een netwerk en men maakt gebruik van elkaars contacten.

- Voorgangers en vrijwilligers van de kerken halen gratis voedsel op bij supermarkten.
- Voorgangers en vrijwilligers van de kerken halen bij de uitdeelpunten van Voedselbank Rotterdam voedsel op dat overbleef na uitdelen.
- Via een WhatsApp groep, opgezet door het Rode Kruis tijdens de corona crisis, geven organisaties het door als ze een grote partij voedsel hebben. Dan kunnen anderen het ophalen.
- Noodhulp kan bijvoorbeeld ook betekenen dat een moeder in nood met kinderen, maanden bivakkeert bij één van de kerkleden.

"Een vrouw met dochtertje is meegekomen met haar man uit Dominicaanse republiek. Het kindje heeft een Nederlands paspoort. De man liet haar in de steek op het moment dat ze hier aankwamen. Nu is deze vrouw hier, maar ze spreekt geen Nederlands en weet hier niet wat de regels zijn. De kerk hielp om een afspraak te maken met de IND. Het duurt minstens een half jaar voordat haar verblijfsvergunning geregeld wordt. Moeder en kind verblijven tot die tijd bij mensen uit de kerk."

Vervangt een bijdrage van het Noodfonds de giften van kerkleden in natura en in geld? Ja en nee. Als SKIN-Rotterdam hebben we daar niet volledig zicht op. De aanleiding om het Noodfonds op te richten was dat kerken en hun kerkleden zelf last hadden van de inflatie en opgelopen energiekosten. Zonder noodfonds zou de noodhulp teruggelopen zijn. Tegelijkertijd blijven

kerkgangers wel geven naar wat zij kunnen missen. Deze giften, aangevuld met de bijdragen uit het Noodfonds maken dat kerken geven meer noodhulp dan voorheen.

Procedure, evaluatie en bijstelling

SKIN-Rotterdam heeft een commissie van vier bestuursleden ingesteld die de aanvragen beoordeelt na advies van de directeur. Het maximaal aan te vragen bedrag was gesteld op € 3.000. Na verantwoording kunnen kerken een tweede aanvraag indienen. De commissie heeft begin april 2023 een evaluatie gehouden. Gebleken is dat er zo'n 14 kerken zijn die structureel noodhulp geven, hetzij in de vorm van een voedselbank, hetzij door bonnen uit te delen. De commissie besloot om het maximale bedrag te verhogen tot € 5000 per kerk en dat per kwartaal. De aanvraag krijgt dan de vorm van een partnerschap. In ruil wordt van de kerken gevraagd om in een werkgroep bij te dragen aan kennisdeling. Daarbij komt de samenwerking met formele hulp aan bod. In het project 'Stap uit Armoede' wordt hier meer informatie en training over gegeven.

Vooruitblik

- Voedselbank Rotterdam verandert het beleid. Er komen minder afhaalpunten en meer Voedselbank-winkels. Daardoor is er minder voedsel dat overblijft na het uitdelen. Bovendien gaan supermarkten vaker artikelen afprijzen die tegen het einde van de houdbaarheid lopen. Ook daardoor is er voor kerken minder gratis voedsel te verkrijgen. Zij moeten andere strategieën ontwikkelen om noodhulp te kunnen geven.
- Het Rode Kruis deelde veel voedselbonnen uit in het najaar toen veel huishoudens een hoge energierekening hadden en de overheid nog niet met steunmaatregelen kwam. Na een grote uitgave van bonnen in november 2022 tot januari 2023 heeft het Rode Kruis het beleid veranderd. Het Rode Kruis blijft noodhulp geven in de vorm van voedselbonnen, maar alleen als de situatie tijdelijk is. Men wil in- en uitstroom monitoren en ondersteuning bieden aan de organisaties die noodhulp geven. De kerken wilden hier niet of slechts mondjesmaat in mee gaan. Zij hebben de relatie met de mensen in nood en worden door hen vertrouwd. Het is belangrijker voor hen om zelf de formele hulpbronnen te kennen. SKIN-Rotterdam verzorgt toerusting van de vrijwillige sleutelpersonen in het project Stap uit Armoede en waar nodig bemiddelt SKIN-Rotterdam naar aanvullende hulpbronnen.
- De inflatie blijft stijgen en dat betekent dat voor hetzelfde bedrag, minder noodhulp kan worden gegeven.

Het minimumloon is verhoogd, evenals de zorgtoeslag, de energiekosten zijn aan het dalen. Toch leven er grote zorgen over bijna een miljoen Nederlanders die leven in armoede, waaronder 221.000 kinderen. De internationale kerken zijn vast besloten om door te gaan met het steunen van mensen

die financieel in de knel zitten. In de werkgroep Help kerken Helpen willen ze samenwerken om meer toegang te krijgen tot middelen om dat te doen

"Bij het begeleiden van enkele gezinnen bij de aankoop van boodschappen en/of kleding, viel het ons op dat door de gestegen prijzen het bedrag van de cadeaubon vrij snel bereikt was. Desalniettemin waren de gezinnen erg dankbaar en blij, dit is echter wel een aandachtspunt ter verbetering voor wellicht de volgende keer dat de activiteit wordt uitgevoerd."

Toekomst

SKIN-Rotterdam wil de internationale kerken blijven steunen zolang de bestaanszekerheid voor veel mensen niet voldoende is gegarandeerd. De kerken zijn voor veel mensen het eerste aanspreekpunt. Ze bereiken juist die mensen die geheel of gedeeltelijk buiten de officiële systemen vallen en zijn het laatste vangnet. Op 30 mei kwam de werkgroep Help Kerken Helpen voor de eerste keer bij elkaar. Hier werden ervaringen uitgewisseld. De 13 deelnemers uit heel Rotterdam willen graag zoeken naar samenwerking om elkaar te versterken. Samen zoeken naar manieren om financiële middelen en reststromen van voedsel te krijgen. Daarnaast tips uitwisselen, huishoudens voor hulp aan een kerk koppelen die dichterbij is en ervaringen met doorverwijzen delen.

Bijlage 1

Inkomsten

Naam van het fonds	Toegekende bijdrage
Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe	€ 5.000
KANS Fonds	€ 50.000
FondsDBL	€ 10.000
Sint Laurensfonds	€ 44.000
Stichting Volkskracht	€ 12.500
ANONIEM FONDS	€ 10.000
KNR / PIN	€ 20.000
Cordaid	€ 7.500
Armoedefonds	€ 2.500
Elise Mathilde Fonds	€ 5.000
Snickers-de Bruijn	€ 2.000
Theodora Boasson	€ 5.000
Hofstee Stichting	€ 10.000
ANONIEM FONDS	€ 28.000
Serra Foundation	€ 5.000
LVC Vaillantfonds	€ 10.000
Totaal	€ 226.500

Aanvragende kerken

Abundant Grace
Alpha y Omega
Ark des Verbonds/stg The Blossom
CDR Sinai
Christian Family International
Claypot church international
Colonne de la Verite
Cross Centered Ministries
EBG diaspora-gemeente
El Encuentro con Dios Rotterdam
Evangelische broedergemeente Rotterdam
Evangelische kerk van Rotterdam
Gemeente De Genade
Glorious Chapel
Inloophuis De Paraplu
Mahbère Kristian Kerk
Mountain of Refugee and Restauration
New Anointing Church Emanuel
Power of Prayer Church
RCCG House of praise
RCCG Throne of David
Rotterdam Methodist Congregation
Unity in christ
Victory Outreach Kerk
Wesley Methodist Church
X-preszo Ministries